

ROLA ZASOBÓW OSOBISTYCH W UTRZYMANIU ABSTYNENCJI PRZEZ MĘŻCZYŹN UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

Jan Chodkiewicz

Zakład Psychologii Zdrowia
Instytut Psychologii Uniwersytetu Łódzkiego

THE ROLE OF PERSONAL RESOURCES IN THE PROCESS OF ABSTINENCE MAINTENANCE AMONG ALCOHOL DEPENDENT MALES

ABSTRACT – The main problem in alcohol treatment consists in maintaining abstinence by the patients. The study was aimed at the evaluation of the effect of personal resources (external and internal) on long-term abstinence among male alcoholics attending outpatient clinics. The patients were evaluated twice: at the beginning (N=194) were distinguished and the end of therapy (N=98). According to the results of a questionnaire, two subgroups on the grounds of the duration of their abstinence after alcohol treatment. The first subgroup of 52 patients (A) abstained for over 12 months, while the other (B) included 28 patients who had relapses in that period. The data indicate statistical differences between the groups A and B. These differences are associated with external personal resources (marriage, employment) and internal personal resources (preference of active ways of coping with stress, a sense of self-worth and efficacy, a high level of optimism). These differences remained also after therapy completion. Patients' personal resources should be taken into account as a very helpful indication of effectiveness of the alcohol treatment process.

Key words: personal resources, alcohol dependence, abstinence.

WSTĘP

Kluczowym i jednocześnie najtrudniejszym zjawiskiem w przebiegu choroby alkoholowej, a także w terapii uzależnienia jest załamywanie się prób abstynencji i powrót do picia. Wokół niego koncentruje się większość dramatycznych wydarzeń w życiu alkoholika i jego otoczenia. Specyfika nawrotów picia i ich liczba wyznaczają, zdaniem Mellibrudy (9), podstawowe kryteria oceny efektywności terapii. Gossop (4) uważa występowanie nawrotów za podstawowy problem w leczeniu uzależnień.

W pracy poświęconej badaniom nad nawrotami Shiffman (18) zwraca uwagę na istnienie trzech rodzajów zmiennych mających wpływ na przerwanie abstynencji i powrót do poprzednich, to jest nałogowych zachowań. Są to:

- ◆ trwałe cechy indywidualne jednostki (np. cechy osobowości, temperament),
- ◆ zmienne występujące w tle (np. kumulacja stresowych wydarzeń),